
Mardin Artuklu Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi Dergisi

Artuklu Akademi

Cilt: 3 • Sayı: 1 • Yıl: 2016

ISSN: 2148-3264

Mardin Artuklu Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi
Mardin Artuklu University Faculty of Islamic Sciences

ArtukluAkademi

Artuklu İslami İlimler Dergisi
Journal of Artuklu Academia

Cilt: 3 • Sayı: 1 • Yıl: 2016
ISSN: 2148-3264

Mardin Artuklu Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi Adına Sahibi
Owner on Behalf of Mardin Artuklu University Faculty of Islamic Sciences

Prof. Dr. Ahmet Ağırakça

Editör | Editor in Chief
Ahmet Ağırakça

Sayı Editörleri | Issue Editors
Doç. Dr. Ömer Bozkurt, Yrd. Doç. Dr. Veysi Ünverdi, Yrd. Doç. Dr. Abdurrah Demirci

Sekreteryası | Secretary
Arş. Gör. Ferda Yıldırım, Arş. Gör. Ahmet Şimşek

Yayın Kurulu | Editorial Board *
Yrd. Doç. Dr. Ahmet Akbaş, Yrd. Doç. Dr. Eyüp Aktürk, Yrd. Doç. Dr. Mehmet Alıcı,
Yrd. Doç. Dr. Birgül Bozkurt, Doç. Dr. Ömer Bozkurt, Yrd. Doç. Dr. Abdurrahman Demirci,
Yrd. Doç. Dr. M. Ata Deniz, Yrd. Doç. Dr. Taha Nas, Yrd. Doç. Dr. Hacer Şahinalp,
Yrd. Doç. Dr. Maşallah Turan, Yrd. Doç. Dr. Veysi Ünverdi

Danışma Kurulu | Advisory Board *
Alparslan Açıkgenç (Prof. Dr., Yıldız Teknik Ü.), Ahmet Ağırakça (Prof. Dr., Mardin Artuklu Ü.), Vecdi Akyüz (Prof. Dr., Marmara Ü.), Ramazan Altıntaş (Prof. Dr., Necmettin Erbakan Ü.), Kemal Ataman (Prof. Dr., Uludağ Ü.), Bilal Aybakan (Prof. Dr., Marmara Ü.), İrfan Aycan (Prof. Dr., Ankara Ü.), Mehmet Bayraktar (Prof. Dr., Yeditepe Ü.), Vecdi Bilgin (Prof. Dr., Uludağ Ü.), Birgül Bozkurt (Yrd. Doç. Dr., Mardin Artuklu Ü.), Mehmet Ali Büyükkara (Prof. Dr., İstanbul Şehir Ü.), İbrahim Çapak (Prof. Dr., İstanbul Ü.), İhsan Çapçoğlu (Doç. Dr., Ankara Ü.), Yusuf Çetindağ (Prof. Dr., Mardin Artuklu Ü.), Bayram Ali Çetinkaya (Prof. Dr., İstanbul Ü.), Şehmus Demir (Prof. Dr., Gaziantep Ü.), Yaşar Düzenli (Prof. Dr., İstanbul Ü.), Ahmet Erkol (Prof. Dr., Mardin Artuklu Ü.), Zekeriya Güler (Prof. Dr., İstanbul Ü.), Şinasi Gündüz (Prof. Dr., İstanbul Ü.), Hayati Hökelekli (Prof. Dr., Uludağ Ü.), Hakan Olgun (Doç. Dr. İstanbul Ü.), Hanefi Özcan (Prof. Dr., Dokuz Eylül Ü.), İbrahim Özçoşar (Prof. Dr., Mardin Artuklu Ü.), Metin Özdemir (Prof. Dr., Yıldırım Beyazıt Ü.), Mehmet Sait Reçber (Prof. Dr., Ankara Ü.), Necdet Tosun (Prof. Dr., Marmara Ü.), Musa Yıldız (Prof. Dr., Gazi Ü.)

* Soyadına göre alfabetik sıra | In alphabetical order

Yönetim Yeri | Head Office
Mardin Artuklu Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi
İletişim: Mardin Artuklu Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, Üniversite Kampüsü,
Diyarbakır Yolu Üzeri, Artuklu/Mardin
Tlf: +90 482 212 42 20 Fax: +90 482 212 42 21
e-mail: artukluakademi@gmail.com - web: artukluakademi.artuklu.edu.tr

Baskı | Printing
Dizgi ve Tasarım: Mustafa Akbaş
Baskı: Mardin Sesi Gazetecilik Matbaacılık Ltd. Şti.

Baskı Yeri ve Tarihi | Publication Place and Date
13 Mart Mah. Özel İdare Müd. Ark. Sürücü Apt. No:3/B - Mardin
Tel&Fax: 0482 213 16 56 - 212 11 58 • www.mardinsesi.com.tr
Haziran 2016

© Mardin Artuklu Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi tarafından neşredilen Artuklu Akademi, yılda iki defa yayın yapan uluslararası hakemli bir dergidir. Dergide yer alan yazıların her türlü içerik sorumluluğu yazarlarına aittir. Dergide yayımlanan yazılar izin alınmadan kısmen ya da tamamen başka bir yerde yayımlanamaz. [Journal of Artuklu Academia, which is published by Mardin Artuklu University, Faculty of Islamic Sciences, is a bi-annual international peer-reviewed journal. The all responsibility which is originated from articles and other texts, belongs to author of them. It is not permissible to publish all texts that published by journal partially or entirely.]

121-147

Abdulsalam YOUSSEF | عبدالسلام يوسف
منهج البيضاوي في التفسير

Beyzavî'nin Tefsirdeki Metodu
The Methodology of Al-Baydawi in his Tafsir

Çeviri | Translation

151-170

Abbâs Zeryâb HÛYÎ
Gazzâli ve İbn Teymiyye
Ghazali and Ibn Taymiyyah
Çev: Naim DÖNER

Kitap Tanıtımı | Review

173-176

Kur'ân'da İnsanın Mutluluğu: İnsanlığın Mutluluk Arayışına Kur'âni
Açıdan Farklı Bir Bakış

177-182

Yabancı Dil Öğretiminde Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı

183-187

Yayın ve Yazım İlkeleri

Editörden

5. sayımıza ve üçüncü yıla girerken

Ülkemizde İslami ilimler alanında yapılan araştırmalar her geçen gün daha da gelişerek artarken otuz kırk yıl öncesine nazaran özellikle bazı alanlarda daha ciddi çalışmaları müşahede etmekteyiz. Türkiye’de İlahiyat/İslami İlimler Fakültelerinin gösterdiği önemli ataklar, bu alanlardaki çalışmaların çoğalmasını sağlamış, onlarca fakültemizde onlarca derginin yayınlanmış olması bu gelişmelerin en bariz kanıtı olmuştur.

İslami ilimler, insanlığa mana aleminde somut ve endoyurucu çözüm yolları önermekte ve toplumları manevi bir zenginliğe kavuşturmaya en güçlü vesile olmaktadır. Her ne kadar İslam’ın düşünce alanında büyük bir müsamaha gösterdiği ve ictihad alanını alabildiğine geniş tuttuğundan dolayı farklı düşünce ekolleri ortaya çıkmışsa da İslami ilimler alanında farklı bakış açıları doğrultusunda beslenen bir akademik dünyaya kavuşmuş bulunuyoruz. Ancak temelde ilmin kaynağının vahiy olmasından kaynaklanan sağlam bir yapının varlığı bu düşünce farklılıklarını zararsız hale getirmektedir. İctihad insan aklının faaliyet ürünü olup vahyin çerçevesinde ve kontrolünde olduğu müddetçe İslam düşünce ve ilim felsefesini zenginleştirmiştir. Akıl, Allah’ın bir nimeti ve insan için öznel bir vahiy ürünü olarak üretirken aynı zamanda insanlığın önünü açacak ve dünya hayatında mutlu kılacak bir medeniyet ortaya çıkarmıştır. Akıl, vahyin kontrolünde üreten bir unsur olduğu müddetçe İslam tarihinde muazzam bir medeniyetin öznesi olmuştur. Ama ne yazık ki zamanla bu ilkelerden uzaklaşarak çöken bir medeniyet ile karşı karşıyayız. Kanaatimizce bu medeniyetin çöküş alametlerinden birisi, aklın, vahyin uzağında kuru bir unsur haline getirilmesidir. Bilimsel zihnin gelişmesi ve geliştirilmesi bu medeniyetin yeniden ihyasını sağlayacaktır. Bilimsel zihnin de vahye paralel olarak yürütülmesi zaruridir. Modern bilim yeni icadları, bilimsel gelişmeleri ve sezgiyi insan zekasına indirgediğinden medeniyet manevi atmosferden mahrum kalmış ve çöküşe geçmiştir. İlim doğrudan doğruya ilhamını Kur’an’dan almadığı müddetçe görme mesafesi kısa kalmaya mahkumdur. Kur’an objektif ve evrensel teorileri işaret ettiğinden evren ve insan arasında güçlü bir irtibat noktası oluşturur ki bu da medeniyetin yücelmesini sağlar. İslam’ın ve vahyin dışında başka bir yücelme ve ilerleme yolu tercih edildiğinde genellikle toplum ve medeniyetimiz aksi doğrultuda yol almaya başlamış, tarihimizde uygun olmayan ve bizi mahcup edecek konumlara cer etmiştir. Bu yüce erdemli medeniyetin yeniden

yükseliş eğilimi göstermesi ancak vahyin ve İslami ilimlerin ekseninde bir tasavvur inşa edebilmemize bağlıdır. Bu düşüncelerimizi her fırsat ve bağlamda dile getirirken bazen tekrara düşmemize rağmen bu düşünceden asla vazgeçemeyiz.

İşte ilim adamlarımızın ortaya koyduğu ilmi araştırma ürünleri ve bilimsel zihin zenginliğini yeniden inşa etmeleri, bu medeniyetin varlık sebebi ve doğruluk eksenini olan ilahi vahye akademik bir disiplinle her fırsatta ağırlık vermeleriyle mümkündür.

Kısaca Kur'an'a ve vahye bağlılık ve samimi iman, vahiyden mahrum olarak devreye giren insan zekasından daha güçlü bir imkan sağlamaktadır. İşte her alanda vahye bağlılık ve iman, vahyin kapsama alanının içinde birçok imkânı insana sunar ve insan zihninin önünü açar.

Böylece İslamî ilimlerdeki araştırmalar bu doğrultuda gerçekleşir ve ortaya çıkartılırsa bir zamanlar insanlık için kurtuluş ve mutluluk vesilesi olan İslam medeniyetinin yeniden ihyası gerçekleşecektir. Müslüman ilim adamlarının gayret ve çapaları da bu ilkelere bağlılık ve bunun farkında olmasına dayanır. Kısaca bilimsel aklı vahiy ile mezcettiğimiz andan itibaren insanlığa yeniden kurtuluş reçeteleri sunma imkânını yakaladığımızı ifade edebiliriz.

X Bu çerçevede Kur'an Kerim'in usul ve kuralları doğrultusunda yorumlarını yapan ilim adamlarımızın varlığı bizi mutlu etmektedir. "Artuklu Akademi" dergimiz üçüncü yılına girerken ve 5. sayımızı siz okurlarımıza arz ederken dolu dolu bir makaleler külliyatı ile karşı karşıya bırakıyoruz. Fakültemizin adının Bakanlar Kurulu kararı ile değişerek "İlahiyat Bilimleri Fakültesi" yerine öğretim dili olan Arapça'ya ve müfredatımıza daha uygun olarak "İslami İlimler Fakültesi" diye değişmesinden sonraki dergimizin ilk sayısında öğretim üyelerimizden Kutbettin Ekinci'nin "Gazalî'nin Mutasavver Tefsiri"; Abdulselam Yusuf'un "Beyzavî'nin Tefsirdeki Metodu" adlı çalışmaları tefsir alanında Kur'an'ı daha yakından anlamamızı sağlayacak makalelerdir. Sayın Taha İmamoğlu ve Veli Karataş'ın "İrâde-i Seniyyeyi Hadislerle Desteklemek: II. Mahmud Dönemi Şeyhülislamlarından Yâsincizâde Abdülvehhâb Efendi ve Hulasatu'l-Burhan Fi İtaati's-Sultan Adlı Risalesi" adlı makalesi; Hasan Türkmen'in "Söylemin Belirleyiciliği Bağlamında Tenzihî Söylemin İzdüşümü"; Bedri Aslan'ın "Seferilik Tespiti Hususunda İmam Ebu Hanife ve İmam Şafî Görüşlerinin Sonraki Dönemlere Yansımaları Üzerine Bir Değerlendirme"; Mehmet Şahin'in "Muhammed B. İbrahim ve Yûsuf u Züleyhâ'sı" adlı makaleleri ile Abbâs Zeryâb Hüyî'nin "Gazzalî ve İbn Teymiyye" adlı makalesinin Naim Döner tarafından yapılmış çevirisi; Ahmet Şimşek ve Ümmü Seher Göküş'ün Kitap Tanıtımları önemli çalışmalardır.

Dergimizin bu sayısının hazırlanmasında, makalelerini titizlikle hazırlayıp dergimizde yayınlamayı tercih eden ilim adamlarımıza, makalelerin seçimine titizlikle katkı sağlayan tahkim heyetimizin birbirinden değerli üyelerine, dergimizin hazır hale getirilmesinde gayret sarf eden başta Yrd. Doç. Dr. Veysi Ünverdi, Doç. Dr. Ömer Bozkurt'a ve diğer öğretim üyelerimize, araştırma görevlilerimize, emeği geçen herkese en içten teşekkürlerimi arz ederim.

Prof. Dr. Ahmet AĞIRAKÇA